

Franina i Jurina na jahte pred Šangajom.

Fr.: No, sada sam hvala Bogu i ja malo va se prisal, pak bim i ja malo rad videt onega Kineza.

Rus: Čekajte malo: grem po njega.

Jur.: Ni trebe, ne, zaš gre već sam. Dobro jutro, gospodin Kinez! Ste ča dobro spal?

Kinez: Sam, sam, hvala na pitanju. Ki je ta gospodin s vami?

Jur.: Ovo je moj prijatelj Franina, jorna- lista, kako i ja.

Kinez: Kako i vi?

Jur.: Da ča ste mislel, da je on za Bogom kamene hital? Nego povedite malo mane, kade ste se pak vi navadil govorit ta naš istarski dialekt?

Kinez: Va Šangaje.

Fr.: Kega zlođeja? Ca se i va Šangaje govori naš zajk?

Jur.: Ca to pitas? Ja bim malo ote! znat, kade se ne govori naš zajk.

Kinez: Tamo vam žive jedan Kastavac, neki Jožina. Mi smo već preko dvajset i pet let dobri prijatelji i s njim sam se ja navadil po Kastavski govorit.

Fr.: Sakrabojski Kastavci, sagdere ih imal Jur.: A čemo mi moć videt tega Jožinu?

Kinez: To se zna, da četel Njemu će bit jako črago. To vam je jedan jako fanjski čovek. Morda vam se s početka ne će do- past...

Fr.: A zaš ne?

Jur.: Zaš ima jednu velu falingu.

Fr.: A ka je ta falinga?

Kinez: Ta, da će vam najprvo počet govorit za boči, zaš on vam je bočar, kakovega još trebe da ni majka porodila.

Jur.: Pak to je mane drago? Mi Istrani smo svi bočari. Boče su nam još jedinca utjeha, jedini lek, s kem mi ležimo svaki svrab, ki nas srbi.

Fr.: Zač vi, gospodin Kinez, morate znat, da je Istra jako zdrava zemlja. Ma, kako ni oltarića prez križica, tako i puli nas: ako nas srbi, ne znamo bržini, kako da se češemo. Dunke on Jožina dođe va Šangaje je bočar. A je ipak i zbijat?

Kinez: Čete ga benj videt! Otkada ga ja poznam, još ni nijedne falji. On govori, da bočar, ki ni zbijat, je kako i jedan plesniv starčina, kraj jedne mlade di- vojki.

Jur.: Dobro je! Čemo malo videt i to čudo! Nego, da vas ja malo pitam, kamo ste se vi bili uputili z onem brodom; ki je šal na dno?

Kin.: I to mi je napekal oni-vaš Kasta- vac.

Fr.: Kako to?

Kin.: Čul je, da va žulab, ke se zovu Pi- lipino, raste neko čudno drvo, nekakova posebna japanska smrička, od ke da se delaju najbolje boči, ča ih ima na svete. Jedan dan me je pozval k sebi i rekao mi je: — Čuješ ti, Cin-čin; va porte je brod, ki će večeras odjadrit put Filipini. Skoči malo do tamo — ču ti ja put platić — pak mi prnesi nekoliko drva od one japoneške smrički, da morem od nje na- praviti nekoliko boč.

Jur.: I vi ste šli i skoro život zgubili?

Kin.: A da ča ču? Otkada su nam oni pro- kleći beli vrazi seli na vrat, mi Kinezi ne znamo smo l' muški ale ženske.

Jur.: A ki su ti beli vrazi?

Kin.: Vi drugi Evropejci. Vi ne znate nego zapovedat i zimat. Kadegod ča vidite, sve bite zeli, Zeli ste Afriku, zeli ste In- diju, zeli ste Australiju, a sada bite još ote! i Kinu.

Jur.: Si čul Franino, ča nam govori? Da smo mi Istrani zeli. Afriku i Austra- liju...

Fr.: A smo baš mi! Mi nismo bili kapaci ni sami sebe zet, pak da čemo drugeh.

Fr.: Ne vi, ma oni vaši Ingjezi, Francezi i Španjoli. Te vrazje mrzotini neme va- vek nam razbijaju timpani s nekakovom njihovom prokletom kulturom, a ne znaju oni, da smo mi imeli svoju kul- turu, kad su još njihovi deda po šumah kački i gljisti jidali. Bilo je vreme, kada su svi drugi ljudi na svete bili blaga, samo smo mi Kinezi bili civilizirani, i da tu svoju kulturu obranimo od barbari, mi smo napravili jedan dugi, široki visoki zid, kega ni mogal nijedan na svete pre- skočiti.

Jur.: Je — samo je škoda da ste ta zid na- pravili zada i tako ste zaprl samo vaše poneštri. Vrata j' bilo zapret, vrata, a ne- samo poneštri.

Kinez: Ka vrata?

Jur.: More. Tu ste vi morali dignut vele škorjeri, da vam nijedan brod ne more blizu. Dobro, a sad nam povedite, ča vam smetaju beli ljudi?

Kinez: Ca nam smetaju! Ma božji šoviče, ča ne vidite, da kamo pride beli čovek, da je svejedno, kako daje prisal rej- ment čamac, ki samo sišu, sišu i sišu, dokle ti svu krv ne sišu, sišu i sišu, ovako napred, mi čemo postat jedna na- rodna manjina i mi čemo se morat pri- tužiti na Ligu Naroda.

Jur.: Ja ma i tamo zapovedaju Ingjezi. Nego recite vi mane: koliko vas ima, vas Kinezi?

Kinez: Ca ja znam? Neki govori, da nas je tristo a neki da nas je četiristo mil- juni.

Jur.: Kakova vrazja narodna manjina ste vi, kada vas ima okole četiri sto miliju- ni. Nas ima va Venecije Julije komać pol milijuna i još nismo narodna ma- njina.

Kinez: Nego ča ste vi?

Jur.: Ca ja znam? Ej, ki je on grad tamo.

Rus: Ono je Šangaj.

Jur.: Haraso! A ja Franino, pripravi valizi, zaš smo brzo na kraje.

Fr.: Lahko za naše valizi!

IZ ŠTRPEDA.

Naše gospodarske prilike.

Ove godine smo imali dosti lijepih, ali i dosti mrzlih dana. Imali smo dosti kiše prošlog meseca, tako da se nije moglo u polju raditi. Opet u marcu nastali lijepi, suhi dani, koje smo upotrebili te radili u polju i vinogradu. Orašli smo i kopali; po- sadili smo krumpir koliko ga više moge- mo, jer to je naša dnevná — hrana. Za vinograde ne znamo što će biti i kako. Lanjske godine nam je peronospora uni- štila skoro sve vinograde, tako da nismo uopće ni trgali. Ne znam ako čemo moći sve loze spasiti. Ali mi smo došli do osve- dočenja, da nije vino sve. Danas na ovoj- ne može već držati gospodarski na noga- ma. Mi čemo se zato dati na gojenje go- veda, osobito krava, kao što smo to činili prije rata.

Politički pregled

JUGOSLAVIJA.

Vladina kriza.

Ovih dana je došlo u Jugoslaviji do vladine krize. G. Nikola Pašić je podnio ostavku cijelog ministarstva. Kruna je prihvatila Pašićevu ostavku. Sada se vrše konsultovanja raznih političara u dvoru. Kralj još nije nikomu povjerio sastav nove vlade. Računa se, da će ova kriza potrajati više vremena.

Domće novosti

ATENTAT NA PRVOG MINISTRA MUSSOLINIJA

U srijedu u 11 sati prijte podne na trgu Campidoglio u Rimu, kad je prvi minis- tar Mussolini izlazio sa internacionalnog kirurškog kongresa da kroz značito naroda sjedne u svoj automo- bil, približila mu se je jedna starica i odapela u njega jedan hitac iz revolvera te ga je lake ramila na leću probuđiv- šli mu nos. Prvi je ministar izdržao ovaj prepad hladnokrvno i odmah je nare- dilo, da se smije biti radi toga nikakvog neroda. — Starica koja je počinila atentat odočena je u zatvor Mantellate. — (Stefano)

Zločinački napadaj na željezničku stanicu u Prestraneku kod Postojne.

Prošle subote odigrao se u Prestra- neku ružan i neobičan prizor. Oko 5 sati poslije podne došlo je na tamošnju željezničku stanicu 5 oboružanih razboj- nika. Ti razbojnici su najedamput provalili u ured, pokrali i odnijeli 240.000 lira. Dvojica su ostala kraj same sta- nice, da zapriječe progon ostalih raz- bojnika, koji su odnijeli napomenuti iznos. Nato se je razvila između ove dvojice razbojnika i finance prava bitka. Borba je trajala više časaka. U toj očajnoj borbi ostali su 4 mrtvi i ra- njeni. Među mrtvima nalaze se željez- nički činovnik Ugo Del Fiume i finan- cer Domenico Tompeta te napadači Stanislav Molik iz Planine i Alojzij Vil- har iz Postojne. Nato su vlasti izvele strogu istragu. Uapšeno je više osoba, među kojima navodno i neki Samsa. Kako doznajemo, taj Samsa nije član poznate i ugledne obitelji iz Ilirske Bistrice. Medjutim istraga još nije od- vršena. Ministarstvo unutarnjih djela raspisalo je nagradu od 10.000 lira on- mu, koji pomogne islijetiti sve krivce. Konačno moramo napomenuti i to, da je taj događaj izazvao među našim življem u Prestraneku opće negodova- nje i zgražanje.

Ne igrajte se s našim narodom!

Piše nam prijatelj iz Lanišća: — Naši pradjedovi su bili pravoslavne vjere. Kasnije su njihovi sinovi prešli na ri- mo-katoličku vjeru i preuredili unutar- nost svoje crkve. Ovu posljednju vjeru smo pridržali i mi, koji danas živimo u Lanišću. No netom smo opazili, da

crkva ne odgovara današnjim zahtjevi- ma, počeli smo sakupljati milodare za gradnju nove katoličke crkve. Sakupili smo 75.000 lira. Tim novcem smo mislili sada graditi novu crkvu. Ali eto ti jada iznenada! Sada nam stiže vijest, da bi- skupija misli tim našim milodarima pokriti ratni zajam, koji je za vrijeme rata ovdješnja crkva dala Austriji! Što je na to potaklo biskupiju, ne znamo. A niti ne čemo da ispitujemo. To nije naša dužnost. Mi čemo radije napomenuti ovo: Naša crkva je potpisala austrijski ratni zajam protiv naše volje i bez na- šeg znanja. Zato mi ga niti priznajemo, a niti čemo ikada dozvoliti, da se s na- šim milodarima pokriva u ludo bačeni novac. Preporučamo biskupiji, da se dobro zamisli u ove naše riječi i da ne radi o nama bez nas. Sapienti sat!

Zabavno veče u Trstu.

Na uskrsni ponedjeljak priredio je g. Ivan Vovk koncert uz sudjelovanje pjevačkog zbora "Učiteljske Zveze". Koncertat je uspio u svim točkama. Pje- vački je zbor otpjevao više krasnih pjesama pod vodstvom priznatog zbo- rovođe g. Srećka Kumara. Čiji se je raspored izvršio u najboljem redu. Ipak su se publici, koji je zaprememila i posljednji kulić prestrana sobe i hod- nika, najviše dopale ove pjesme: "Ada- mičeva", "Kreševala tri devojke", "Mo- kranjeva", "Biljana". Pod pritiskom sveopćeg zahtjeva, te su se pjesme mo- rale ponoviti.

Svega po malo

U smrt radi četiri koca.

U selu Novoselci poginuo je ovih dana Jure Čurić radi jedne sitnice tako, da se čovjek čudi, kako je taj ljudski život po- stao malo vrijedan. Jure se je vraćao iz Bos. Dubice svojoj kući, a kad je prolazio mimo kuće Peje Čurića, vidi ovoga, kako nešto radi pred kućom. Nazove mu Boga, ali ne prosijedi svoj put, već se zavustavi i zapita: Pejo, zašto mu je iz ograde iz- vadio tri kolca i četvrtog sjekrom sasje- kao. Pejo mu na to odvrati, da mu je drago bilo. Neki za duh Juri nije dao mira, te je izazvao Peju da mu pridje pa- da će obračunati. Pejo nije bio lijen, te uzeo sjekiru i tako oboružan pošao prema Juri. Ovaj nije računao, da će se Pejo oboružati, pak je sad uvidio — opasnost, koja mu prjeti. Za to poviče: "Uđri me brate Pejo kud hoćeš, samo nemoj po- glaviti" — A držeći da ga ne će smrtno ozlijediti, ako ga udari bilo gdje po tijelu, samo se je bojao udarca po glavi. Pejo mu je učinio po volji te ga nije udario po gla- vi, ali zato nemilosrdno posiječe ostricom sjekire po trbuhu tako, da se Jure srusio onješiven na zemlju. Kroz pet časaka bio je već mrtav.

Prenapućenost Japana.

Prema japanskim se statistikama po- većava broj stanovnika u Japanu godišnje za 754.000 osoba. Emigracije nema skoro nikakve. Cjelokupni broj stanovništva iz- nosi prema popisu od novembra prošle godine u samom Japanu 53.790.704 duša. Priraćunamo li Koreju, koje broji 13 mil- juna stanovnika dobit čemo za cijelu Ja- pansku državu broj od nekih 80 milijuna duša. Japan spada među najnapučenije zemlje svijeta. Godine 1924. se u samom Japanu rodilo 1.998.520 djece t. j. jedno di- tetje svakih 15 minuta. Smrtnih slučajeva bilo je oko 1.200.000. Broj Korojaca se tako- đer znatno povećava. Japan zajedno sa Korejom zauzima 682.750 kv. km. (117 sta- novnika na kv. km.). Japan sam mjeri 382.415 kv. km., a na kv. km. spada 150 stanovnika. Broj stanovništva je donekle smanjen uslijed velikog zemljotresa iz 1923. godine. Tom je prilikom sam grad Tokio izgubio do 200.000 stanovnika, tako, da njegovo stanovništvo broji samo 1 mi- ljun 995.000 stanovnika. Najveći grad u Japanu je Osaka sa 2.114.809 stanovnika.

Zbog jednog «punta» pobilo se selo.

U Istri, Primorju i Dalmaciji nema valjda nijednog čovjeka, koji ne bi poznao jednu igru, s kojom se ljudi obično zabav- ljaju u dokolic. To je tako zvana «mora». Pri igri se dakako pije vino, koje će platiti posljednjem. «Mora» je za one, koji ne znaju igrati iz sklopljene šake ispruže koliko hoće prsta i pri tom izgovaraju brojke. Ko od njih pogodi broj svojih ispruženih prsta i onih protivnikovih dobije jedan «punta». I zbog jednog jedinog takvog «punta» po- bilo se jedno čitavo selo: Konjsko. U krcmi toga sela igrali su Marin Čaktaš i Ante Brkljača. Oko njih se sakupilo ne- koliko seljaka — kibica. Kibici su se podi- jellili u dva tabora, naročito zbog pića. Ele, igrači su se posvadjali oko jednog «punta». Brkljača je tvrdio, da ima 16, a Čaktaš i njegovi drugovi osporili su mu. Iz svadi se izrodila tuča. Kad im je krcma bila uska izišli su napolje. U času je bilo ar- mirano cijelo selo, koje se podijelilo u dva tabora, i nastala je sveopća tučnjava. Re- zultat te tučnjave bio je: dva teško ranje- na, a mnogo lako ranjenih...

Običaj Habeške crkve.

Kao što je poznato Habeš (Abesinija) je jedna samostalna kršćanska država. Njegov stanovništvo je u velikom broju plemena, a bili su poznati već starim kul- turnim narodima Orjenta. Prema najsta- riji poznatim izvorima bila su u Egiptu dva kulta, poganski i jevrejski, posljednji je u zemlju došao, svakako početkom prvihjadogodišnjice prije Krista. Kršćanstvo je doprio u Habeš u IV. stoljeću kratko, jer svojim proglašenjem za oficijelnu vjeroispovijest zemlje. Habeška crkva spa- da među istočne crkve, ali priznaje riu- škog papu za crkvenog poglavara. Tako se na pr. krst, daje tek poslije izvršenog obzrebanja, a katolički misijonari taj običaj svojim vjernicima ni ne zabranjuju, jer se već toliko uživio. Dalje je zabranjeno upo- trebljavati meso izvjesnih životinja, koje su smatrane za nečiste. Stofinama, ali sada taj običaj nestaje i održava se nedjeljni mir mnogo strože nego u Evropi. Ali i u drugim pogledima, koji se odnose naročito na posmrtni život, razlikuje se habeško kršćanstvo od katoličke nauke. Naročito je zanimljivo, da Habešani istina smatraju isto tako, kao i katolici crkveni brak za nerazdvojni, ali daju prednost civilnom braku, koji mogu na kada raskinuti. Ve- liku ulogu u životu Habešana igraju du- hoviti. Ima ih veliki broj i veoma su strogi. Posti se dva put nedjeljno stanoviti dio dana u srijedu (navodni dan Judine do- da) i petak. Pored toga je u godini još i 40 do 50 dječak postova, koji traju čak i 45 dana, tako, da pravovjerni Habešani poste skoro čitavu polovinu godine. Po- stovi se potpuno održavaju, a istaknute ličnosti i stariji ljudi prednjače svojim primjerom.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI
Tisak: TISKARA "JEDINOST" U TRSTU

PRODAJE SE MALENI POSJED sa jednokatnom kućom u neposrednoj blizini Pazina. Kuća se nalazi na ce- sti, što vodi prema Učki. — Potanje obavjesti daje Mihajlo Banko - Pazin (Istra).

PRODAJE SE LIJEPA JEDNOKATNA KUĆA sa gostionom kuglane lijepim vrtom i vinogradom, u lijepom i pro- metnom mjestu na glavnoj cesti Ri- jeka - Trst, opć. Kastav (Jugoslavija) uz nisku cijenu. Upitati se kod A. Pe- gan, Matulji.

U LIJEPOM KRAJU ŠTAJERSKE (Ju- goslavija) prodaje se jeftino radi bo- leštile dobro uveden vrutak lijekovite kišice vode sa svim spravama. — Po- bliže upute daje usmeno i pismeno Sime Bantić, Sv. Peter u Savinjski dolini kod Celja (Jugoslavija).

KRUNE

plaća po 2.- L

ALOIZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvi kat

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

ZUBAR
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne i zubne bolesti
perfekcionisan na bečkoj klinici
ordinira u TRSTU
= od 9-12 i od 15-19 =
Trst, Via M. R. Lombardi 16, 1. (Prije V. S. Giovanni)

Trgovina koža
i raznih postolarskih potrepština
FRAN CINK
CAMPO BELVEDERE br. 1
drži u svom skladištu
svake vrsti u tu struku zasjecajute robe
uz najnižu dnevnu cijenu.
Podvoha brza i točna. Podvoha brza i točna.

Zlato, srebro, krune,
platin i umjetne zubove
kupuje
Zlatarno ALBERT POVH
Trst, Via Mazzini 46